

Saastuneesta puhtaaksi

*”Hän sanoi minulle: ‘Vielä on kaksituhatta kolmesataa
iltaa ja aamua; sitten pyhäkkö vanhurskautetaan.’”
(Dan. 8:14, RK 2012 marg.)*

Avaintekstit:

Dan. 8;
Dan. 2:38;
1. Moos. 11:4;
3. Moos. 16;
Hepr. 9:23–28.

Danielin kirjan kahdeksannen luvun näky tuli profeetalle vuonna 548 tai 547 eKr., ja se tarjoaa merkittävää selvennystä tuomioon, johon Danielin kirjan luvussa seitsemän viitattiin. Toisin kuin lukujen kaksi ja seitsemän näyt, kahdeksannen luvun näky jättää pois Babylonian ja alkaa Meedian ja Persian ajasta, sillä näyn antamishetkellä Babylonia oli jo heikentymässä ja persialaiset olivat seuraavana maailmanvaltana syrjäyttämässä sen. Kahdeksannen luvun näky on samansuuntainen seitsemännen luvun näyn kanssa. Kahdeksannessa luvussa kieli ja symbolit vaihtuvat, sillä luvussa korostetaan voimakkaasti taivaallisen pyhäkön puhdistamista taivaallisen suuren sovintopäivän yhteydessä. Niinpä Danielin kirjan kahdeksannen luvun tunnusomainen anti ovatkin taivaalliseen pyhäkköön keskittyvät näkökulmat. Siinä missä Dan. 7 näyttää taivaallisen tuomioistuimen ja Ihmisen Pojan, joka saa valtakunnan, Dan. 8 näyttää taivaallisen pyhäkön puhdistamisen. Kuten näiden kahden luvun yhtymäkohdat osoittavat, kahdeksannessa luvussa kuvattu taivaallisen pyhäkön puhdistaminen vastaa seitsemännen luvun tuomiokuvausta.

Tämä tutkistelu on sapatiksi 29.2.2020

PÄSSI JA VUOHIPUKKI

Lue Dan. 8. Mistä näyssä on kyse ja miten se liittyy siihen, mistä olemme lukeneet luvuissa 2 ja 7?

Kuten luvuissa 2 ja 7, meille annetaan tässäkin näky maailmanvaltojen noususta ja tuhosta, joskin nyt erilaista symboliikkaa käyttäen. Se liittyy suoraan Jumalan pyhäkköön. Pässä ja vuohipukki symboleina liittyvät pyhäkkörituaaleihin, joita suoritettiin suurena sovituspäivänä, joka oli tuomion aikaa muinaiselle Israelille. Pässejä ja vuohipukkeja käytettiin uhrieläiminä pyhäkköpalveluksessa, mutta vain suurena sovituspäivänä nämä kaksi eläintä mainitaan yhdessä. Siksi ne on tietoisesti valittu tähän tuomaan heti mieleen suuren sovituspäivän, johon näyssä keskitytäänkin.

Näyn alussa Daniel näkee pässin puskemassa kolmeen ilmansuuntaan: länteen, pohjoiseen ja etelään (Dan. 8:4). Tämä kolmeen suuntaan tapahtuva liike osoittaa vallan laajenemisen: "[E]ivätkä muut eläimet kyenneet vastustamaan sitä, eikä ketään voitu pelastaa joutumasta sen ruhjomaksi. Se teki mitä tahtoi ja tuli yhä mahtavammaksi." (Dan. 8:4.) Kuten enkeli selittää, pässi edustaa Meedian ja Persian valtakuntaa (Dan. 8:20), ja kolme ilmansuuntaa viittasivat todennäköisesti kirjaimellisesti niihin kolmeen suureen valloitukseen, jotka tämä maailmanvalta teki.

Seuraavaksi kuvaan astuu vuohipukki, jolla on suuri sarvi. Vuohi edustaa Aleksanteri Suuren johtamaa Kreikan valtakuntaa (Dan. 8:21). Se, että vuohipukki liikkuu "tuskin maanpintaa koskettaen" (Dan. 8:5), kertoo siitä, että se liikkuu nopeasti. Tämä symboliikka viestittää Aleksanterin valloitusten nopeutta. Dan. 7 kuvaileekin hänen valtakuntaansa siivelliseksi leopardiksi (panteriksi). Mutta kuten profetia osoittaa, vuohipukin "ollessa mahtavimmillaan sen suuri sarvi katkesi ja tilalle nousi neljä suurta sarvea, yksi kuhunkin ilmansuuntaan" (Dan. 8:8). Tämä profetia toteutuu, kun Aleksanteri kuolee Babylonissa kesäkuussa vuonna 323 eKr. 32 vuoden iässä, ja hänen valtakuntansa jaetaan hänen neljän kenraalinsa kesken.

Dan. 2:38 ja 8:20, 21 välillä meille on kerrottu nimeltä kolme niistä valtakunnista, jotka ovat esiintyneet näyissä. Miten tämän hämmästyttävän seikan tulisi auttaa vahvistamaan näistä profetioista tekemiemme tulkintojen paikkansapitävyyttä?

PIENEN SARVEN NOUSU

Lue Dan. 8:8-12 huolellisesti. Mihin suuntiin pieni sarvi liikkuu? Miksi liikkeen suunta on tärkeä ymmärtää?

Teksti kuvaa ensin neljän sarven nousemista kuhunkin ilman-suuntaan ja sitten sanotaan, että yhdestä niistä puhkeaa esiin pieni sarvi. Nouseeko tämä sarvi/valta yhdestä niistä neljästä sarvesta, joiden totesimme edustavan Aleksanterin neljää kenraalia, vai nouseeko se yhdestä neljästä ilman-suunnasta? Alkutekstin kieliopillinen rakenne osoittaa sarven nousevan yhdestä taivaan tuulesta eli ilmansuunnasta. Koska tämä valta nousee Kreikan valtakunnan ja sen neljän perillisen jälkeen, yleisesti ymmärretään sarven tarkoittavan Roomaa, ensin pakanallista ja sitten paavillista. ”Pieni sarvi edustaa Roomaa sen molemmissa vaiheissa: pakanallisessa ja paavillisessa. Daniel näki Rooman ensin sen pakanallisessa, keisarillisessa vaiheessa, jolloin se soti juutalaista kansaa ja varhaisia kristittyjä vastaan, sitten hän näki Rooman sen paavillisessa vaiheessa, joka on jatkunut meidän päiviimme asti ja jatkuu vielä tulevaisuuteenkin.” (4BC 841.)

Pieni sarvi liikkui ensin horisontaalisesti ja ”kasvoi kasvamistaan etelää, itää ja lhanaa maata päin” (Dan. 8:9). Nämä kolme suuntaa vastaavat niitä kolmea suurta aluetta, jotka joutuivat pakanallisen Rooman hallintavallan alle.

Kun pieni sarvi ottaa näyssä pääosan, sen pystysuuntaan etenevä liike saa yksityiskohtaista huomiota. Sarvi muistuttaa läheisesti Dan. 7. luvun pientä sarvea, kuten seuraava vertailu osoittaa: 1) Molemmat sarvet ovat aluksi pieniä (Dan. 7:8; Dan. 8:9). 2) Molemmat kasvavat myöhemmin suuriksi (Dan. 7:20; Dan. 8:9). 3) Molemmat ovat vainoavia valtoja (Dan. 7:21, 25; Dan. 8:10, 24). 4) Molemmat ovat itseään korottavia ja julkeita (Dan. 7:8, 20, 25; Dan. 8:10, 11, 25). 5) Molemmat hyökkäävät Jumalan kansaa vastaan (Dan. 7:25; Dan. 8:24). 6) Molempien toimintaan liittyy profeetallinen aikarajoitus (Dan. 7:25; Dan. 8:13, 14). 7) Molempien valta jatkuu ajan loppuun asti (Dan. 7:25, 26; Dan. 8:17, 19). 8) Molempien tuho on ylikuonnollinen (Dan. 7:11, 26; Dan. 8:25). Koska 7. luvun pieni sarvi edustaa paavinvaltaa, 8. luvun sarven pystysuuntaan tapahtuvan laajenemisen täytyy edustaa samaa valtaa. Niinpä kuten luvuissa 2 ja 7, viimeinen suuri maailmanvalta on Rooma, pakanallinen ja paavillinen.

HYÖKKÄYS PYHÄKKÖÄ VASTAAN

Lue Dan. 8:10-12. Mitä pienen sarven sanotaan tekevän?

Dan. 8:10 sanoo pienen sarven yrittävän matkia hengellisellä tasolla Babylonin tornin rakentajien toimintaa (1. Moos. 11:4). Vanhassa testamentissa termit ”taivaan joukot” ja ”tähdet” voivat tarkoittaa Jumalan kansaa. Israelia kutsutaan Herran joukoiksi (2. Moos. 12:41, RK 2012). Danielkin sanoo Jumalan uskollisten loistavan kuin tähdet (Dan. 12:3). Nyt ei ole kyse kirjaimellisesta hyökkäyksestä taivaan joukkoja vastaan, vaan vainosta Jumalan kansaa kohtaan, jotka ovat ”taivaan kansalaisia” (Fil. 3:20). Vaikka tuhannet kristityt joutuivat pakanallisten keisarien murhaamiksi, tässä huomio kiinnitetään pienen sarven pystysuuntaiseen toimintaan. Profetian lopullinen täyttymys liittyy paavilliseen Roomaan ja sen suoritamiin vainoihin.

Dan. 8:11 puhuu myös valtiaasta, josta muualla Danielin kirjassa puhutaan voideltuna hallitsijana (Dan. 9:25) ja enkeliruhtinas Mikaelina (Dan. 10:21; Dan. 12:1). Ilmauksella ei voida tarkoittaa ketään muuta kuin Jeesusta Kristusta. Hän on yllä mainittujen joukkojen valtiasta ja ylipäällisyyttä taivaassa. Paavinvalta ja sen edustama uskonnollinen järjestelmä yrittää syrjäyttää Jeesuksen papillisen tehtävän.

Dan. 8:11 mainitsee päivittäisen uhrin yhdessä maallisen pyhäkön kanssa osoituksena niistä monista palvelumenoista, joihin kuuluvat myös uhrin ja esirukous. Näiden palvelumenojen kautta syntiset saavat anteeksi, ja synnit käsitellään pyhäkössä. Tämä maallinen järjestelmä edustaa Kristuksen välitystyötä taivaallisessa pyhäkössä. Kuten profetiassa ennustetaan, paavinvalta vaihtaa Kristuksen esirukouksen papin esirukoukseen. Tämän väärennetyn jumalanpalveluksen kautta pieni sarvi riistää Kristuksen esirukoustyön ja symbolisesti turmelee Kristuksen pyhäkön perustukset.

”[T]otuus sortui maahan. Ja sarvi menestyi yhä kaikissa toimituksissaan.” (Dan. 8:12.) Jeesus kutsuu itseään totuudeksi (Joh. 14:6) ja viittaa Jumalan sanaan totuutena (Joh. 17:17). Paavinvalta kielsi Raamatun kääntämisen kansankielelle, antoi sen tulkintavallan kirkolle ja nosti perinteet Raamatun rinnalle uskon korkeimmaksi ohjenuoraksi.

Kuinka arvokasta ja tärkeää raamatullinen totuus on verrattuna ihmisten perinteisiin?

PYHÄKÖN PUHDISTA- MINEN

Lue Dan. 8:14, RK 2012 marg. Mitä tässä tapahtuu?

Sarven tekemän tuhoavan hyökkäyksen jälkeen ilmoitetaan, että pyhäkkö tullaan vanhurskauttamaan. Ymmärtääksemme tätä sanomaa, meidän on pidettävä mielessämme, että Dan. 8:14 mainittu pyhäkön vanhurskauttaminen vastaa sitä tuomionäkymää, jota Dan. 7:9-14 kuvailee. Koska tuo tuomio tapahtuu taivaassa, pyhäkönkin on sijaittava siellä. Siinä missä Dan. 7 kuvailee tuomion näkökulmasta Jumalan suhdetta ihmisiin ja puuttumista heidän tekoihinsa, Dan. 8 kuvailee samaa tapahtumaa pyhäkön näkökulmasta.

Maallinen pyhäkkö jäljitteli taivaallista esikuvaansa, ja sen tehtävänä oli kuvastaa pelastussuunnitelman laajoja suunta- viivoja. Joka päivä syntiset toivat uhrejaan pyhäkköön, jossa he saivat tunnustamansa synnit anteeksi, sillä synnit ikään kuin siirrettiin pyhäkköön. Tämän seurauksena pyhäkkö saastui. Siksi tarvittiin säännöllisin väliajoin toistuvaa pyhäkön puhdistamista eli vanhurskuttamista kaikista sinne kertyneistä synneistä. Tätä puhdistuspäivää kutsuttiin suureksi sovituspäiväksi ja sitä vietettiin kerran vuodessa (ks. 3. Moos. 16).

Miksi taivaallinen pyhäkkö tarvitsisi puhdistamista (Hepr. 9:23)? Vastaavasti kuin katuviiden israelilaisten synnit siirrettiin maalliseen pyhäkköön, voimme sanoa, että Jeesuksen vastaanottaneiden ihmisten tunnustamat synnit on ”siirretty” taivaalliseen pyhäkköön. Maanpäällisen suuren sovituspäivän aikana teurastettiin useita eläimiä symboleina Jeesuksen tulevasta kuolemasta, jonka ansiosta syntiset olivat turvassa suurena sovituspäivänä.

Aivan kuten syntien lopullinen käsittely tapahtui maanpäällisenä suurena sovituspäivänä, jolloin pyhäkkö puhdistettiin, kuinka paljon enemmän taivaallisena suurena sovituspäivänä, jolloin yksin Kristuksen veri saa meidät kestäämään tuomiolla? Pyhäkön puhdistaminen, jota Dan. 8:14 kuvaa, on maallisen pyhäkkötoimituksen taivaallinen vastine. Sen perussanoma kuuluu: syntisinä me tarvitsemme Messiaan verta syntiemme anteeksi saamiseksi, jotta voimme seistä tuomiolla.

Lue Hepr. 9:23-28. Miten jakeet paljastavat sen pelastuksen, joka meillä on Jeesuksessa hänen meidän puolestamme antaman uhrin kautta?

PROFETIAN AIKATAULU

Lue Dan. 8:13 (RK 2012/VKR). Mikä kysymys tässä esitetään ja miten kysymys auttaa ymmärtämään seuraavassa jakeessa annetun vastauksen?

Mihin ajankohtaan 2 300 iltaa ja aamua sijoittuu? Ensinnäkin kiinnitettävä huomio siihen, että sen jälkeen, kun Danielille on näytetty pässi ja vuohipukki sekä näiden jälkeen tulleen pienen sarven toiminta ja sen aiheuttama vahinko, näky muuttuu kysymykseksi (Dan. 8:13). Kysymyksessä ollaan kiinnostuneita erityisesti siitä, mitä tapahtuu profeettallisen ajanjakson jälkeen, ei niinkään ajanjakson pituudesta. Lisäksi ajanjakso ei voi rajoittua vain pienen sarven toiminta-aikaa kattavaksi, sillä käsite ”näky” (Dan. 8:13, RK 2012/VKR) sisältää kaiken aina pässistä pienen sarven toimintaan asti. Tämän on siis tarkoitettava pitkää ajanjaksoa todellisessa historiassa.

Kysymykseen ”Kuinka pitkää aikaa tarkoittaa näky - -” (Dan. 8:13, RK 2012/VKR) - ja näyllä tarkoitettiin siis näkyä pässistä (Meedia ja Persia), vuohesta (Kreikka) ja pienestä sarvesta ja sen toimista (Rooma, pakanallinen ja paavilinen) - toinen taivaallinen olento vastasi: ”Vielä on kaksituhatta kolmesataa iltaa ja aamua; sitten pyhäkkö vanhurskautetaan.” (Dan. 8:14, RK 2012 marg.) Ajanjakso on näin pitkä, koska se alkaa Meedian ja Persian valtakunnan ajasta ja ulottuu Kreikan valtakunnan ajan halki pakanallisen ja paavillisen Rooman aikaan asti, siis tuhansia vuosia. Historisoivan tulkinnan mukaan (ks. tutkistelu 1) tämä profeettallinen ajanjakso tulisi laskea vuosi=päivä -periaatteen mukaan, mikä tarkoittaa, että 2 300 iltaa ja aamua vastaa 2 300:a vuotta. Jos kyse olisi vain päivistä, ajanjakso olisi vain hieman yli kuusi vuotta, joka olisi mahdottoman lyhyt aika sille, että kaikki näyssä esitetyt tapahtumat ehtisivät toteutua. Siksi tässä täytyy käyttää vuosi=päivä -periaatetta.

Dan. 8 ei tarjoa tietoa, jonka pohjalta voisi laskea jakson alkamisajankohdan, josta saisi selville myös päättymisajankohdan. Dan. 9 tarjoaa ratkaisevan puuttuvan tiedonjyvän (ks. ensi viikon tutkistelu).

Profetian ilmoittamat 2 300 vuotta ovat Raamatun pisin aikaprofetia. Miten tämän tajuaminen auttaa meitä olemaan kärsivällisiä Jumalaa kohtaan ja lopunajan tapahtumien ajoittamisessa?

KERTAUS

Lisäaineistoa: Alla on taulukko, joka tiivistää sen, mitä olemme tähän asti oppineet Danielin kirjan 2., 7. ja 8. luvun peräkkäisistä valtakunnista. Mitä huomaamme pyhäkön vanhurskauttamisesta?

Daniel 2	Daniel 7	Daniel 8
Babylonia	Babylonia	-
Meedia ja Persia	Meedia ja Persia	Meedia ja Persia
Kreikka	Kreikka	Kreikka
Pakanallinen Rooma	Pakanallinen Rooma	Pakanallinen Rooma
Paavillinen Rooma	Paavillinen Rooma	Paavillinen Rooma
-	Tuomio taivaassa	Pyhäkön vanhurskauttaminen
Jeesuksen toinen tuleminen (kivi, joka vierii ihmiskäden koskematta)	Jeesuksen toinen tuleminen (pyhät saavat valtakunnan)	Jeesuksen toinen tuleminen (murskataan käden koskematta)

Luvuista löytyy yhtäläisyyksiä. Sen lisäksi, että valtakuntia kuvaillaan yhden-suuntaisesti, seitsemännen luvun näky, joka alkaa paavillisen Rooman 1 260 vuoden valtakauden jälkeen (538-1798 jKr.), on suora rinnastus pyhäkön puhdistamiseen, joka kahdeksannessa luvussa alkaa myös Rooman jälkeen. Seitsemännen luvun taivaallinen tuomio - tuomio, joka johtaa maailman loppumiseen - on sama asia kuin pyhäkön puhdistaminen luvussa kahdeksan. Meille annetaan kaksi erilaista kuvausta samasta asiasta, ja molemmat tapahtuvat niiden 1 260 vuoden jälkeen, jolloin pieni sarvivalta syyllistyy vainoihin.

Keskustelunaiheita:

1. Miten yllä oleva taulukko osoittaa meille, että pyhäkön puhdistamisen, joka vastaa seitsemännen luvun tuomiota, on ajoitettava pienelle sarvelle profetoitujen 1 260 vuoden jälkeen ja kuitenkin ennen Jumalan lopullisen valtakunnan perustamista?

2. Danielin 8. luvun profetia kuvaa historian hyvin väkivaltaiseksi ja pahuudentäyteiseksi. Kaksi eläintä, jotka kuvaavat kahta maailmanvaltaa, taistelevat keskenään (Dan. 8:4-8). Niiden jälkeen nouseva pieni sarvivalta on väkivaltainen ja vainoava valta (Dan. 8:10, 11; 23-25). Raamattu ei pyri kaunistelemaan kärsimyksen todellisuutta tässä maailmassa. Miten tämä auttaa meitä luottamaan Jumalaan ja hänen hyvyyteensä ympärillämme näkemästämme pahuuden todellisuudesta huolimatta?